

Yeni Gelir İdaresi Özelgeleri (2018/1)

Özet

Vergi uygulamalarıyla ilgili olarak son dönemde verilen bazı özelgeler.

Hasılat defteri tutan şirketin e-defter uygulamasına geçme zorunluluğu var mıdır?

(08.08.2017 tarih ve 112205 sayılı özelge)

e-fatura ve e-defter uygulamalarına dahil olma zorunluluğu bulunan, e-fatura uygulamasına geçen ancak Vergi Usul Kanunu'nun 207. maddesi gereğince "Hasılat defteri" tutan şirketin, "Hasılat defteri"nin elektronik ortamda oluşturulmasına ilişkin format ve standardın www.edefer.gov.tr internet adresinde duyurulacağı tarihe kadar e-defter uygulamasına geçme zorunluluğu bulunmamaktadır.

e-defter uygulamasında birden fazla fatura aynı yevmiye maddesine kaydedilebilir mi?

(30.12.2016 tarih ve 270229 sayılı özelge)

e-Defter uygulamasında, her bir faturanın ayrı bir yevmiye maddesinde olacak şekilde kaydedilmesi esas olmakla birlikte; faturaların, Kılavuzda belirtildiği şekilde gruptandırılarak (alış faturaları, satış faturaları, genel gider faturaları vb.) en fazla 10'ar günlük muhasebe kayıt

periyodunun dikkate alınması, en fazla 50 adet faturaya yer verilmesi ve her bir faturanın ait olduğu hesabın altında ayrı ayrı gözükecek şekilde belgenin türü, tarihi ve numarasına yer verilmesi kaydıyla, bir yevmiye maddesi içinde kaydedilmesi mümkün bulunmaktadır.

Öte yandan, e-Fatura kullanıcısı olan şirketinin, aynı zamanda e-Arşiv Fatura uygulamasına dahil olması ve abonelik esasına göre fatura düzenlemesi halinde; Kılavuzda belirtildiği şekilde "e-Arşiv Fatura İcmali" düzenlenmek ve yevmiye maddesine bu icmali other belgesi ve e-Arşiv İcmali açıklamasıyla ilişkilendirmek suretiyle, birden fazla faturanın aynı yevmiye maddesine kaydedilmesi de mümkün bulunmaktadır.

e-Arşiv uygulamasına geçtikten sonra eskiden basılmış olan ve elde kalan kağıt faturalar kullanılabilir mi?

(23.02.2017 tarih ve 54317 sayılı özelge)

e-Arşiv Fatura Uygulamasına geçtikten sonra faturaların elektronik ortamda düzenlenmesi gerekmekte olup, daha önceden anlaşmalı

matbaalara bastılan ve kullanılmayan matbu kağıt faturaların bu uygulamaya geçtikten sonra kullanılması mümkün bulunmamaktadır.

Mali mührün çalınması halinde e-fatura uygulaması nasıl yapılmalıdır?

(14.12.2017 tarih ve 98 sayılı özelge)

Mali mührün çalındığının ve başka bir mali mühre sahip olunmadığının, ispat veya tevsik edilmesi şartlarıyla, söz konusu olayın Vergi Usul Kanunu'nun 13. maddesi kapsamında mücbir sebep sayılması yerine 397 sıra no.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğe göre "mükellefin kendi sistemlerinde meydana gelebilecek arıza ve kesinti durumları" içerisinde mütalaa edilmesi mümkün bulunmakta olup bu durumda yeni mali mührün temin edilene kadar kağıt fatura düzenlenmesi mümkün bulunmaktadır.

Diğer taraftan belirtilen şartlarla mali mührün temin edilinceye kadarki süreçte kesilen kağıt faturalar vergi mevzâtı açısından hukuken geçerli fatura olarak kabul edilmekte ve yerine elektronik faturanın düzenlenmesi

gerekmemektedir. Belirtilen şartlar altında düzenlenmiş ve hukuken geçerliği bulunan kağıt faturaların KDV indiriminde kullanılması da mümkündür.

Kısmi bölünme halinde e-Fatura, e-Defter ve e-Arşiv uygulamaları nasıl olmalıdır?

(02.01.2017 tarih ve 1 sayılı özelge)

e-Fatura, e-Defter ve e-Arşiv Fatura uygulamalarına tabi bir kurumun bölünmesi durumunda, bölünen kurumun, kısmi bölünme sonrasında da e-Defter tutma, e-Fatura ve e-Arşiv faturası düzenleme zorunluluğu devam etmektedir.

Devralan kurumun ise hâlihazırda e-Fatura, e-Arşiv Fatura ve e-Defter uygulamalarına geçme zorunluluğu bulunmamaktadır. Dolayısıyla zorunluluk kapsamına girilinceye kadar; kağıt fatura düzenlemesi ve söz konusu defterlerin kağıt ortamında tutulması mümkün bulunmaktadır.

Ancak;

- 454 sıra no.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde belirtildiği üzere devralan kurumun, 2016 veya müteakip hesap dönemlerinde brüt satış hasılatının 10 Milyon TL ve üzeri olması halinde ilgili hesap dönemine ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinin verileceği tarihi takip eden hesap döneminin başından itibaren elektronik fatura ve elektronik defter uygulamasına geçmesi gerekmektedir.
- Devralan kurumun, 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli I sayılı

listedeki malların imali, ithali, teslimi vb. faaliyetleri nedeniyle EPDK'dan lisans alan mükelleflerden veya Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli III sayılı listedeki malları imal, inşa ve ithal eden mükelleflerden olması halinde; lisans alınan ya da mükellefiyet tesis ettirilen tarihi izleyen hesap döneminin başından itibaren elektronik fatura ve elektronik defter uygulamasına geçmesi gerekmektedir.

- Devralan kurumun, internet üzerinden mal ve hizmet satışı yapması ve 2016 veya müteakip hesap dönemlerinde brüt satış hasılatının 5 Milyon TL ve üzerinde olması halinde ilgili hesap dönemine ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinin verileceği tarihi takip eden hesap döneminin başından itibaren e-Arşiv uygulamasına geçmesi gerekmektedir.

Öte yandan;

- Devralan kurumun, hesap dönemi içerisinde e-Defter tutmaya başlaması halinde başlama tarihini izleyen bir aylık süre içerisinde eski defterlere kapanış tasdikinin yaptırılması gerekmektedir.
- Zorunluluk kapsamında e-Defter uygulamasına geçecek mükellefler için ay ortasında geçiş öngörülmemekle birlikte devralan kurumun, ihtiyari olarak e-Defter uygulamasına geçmesi halinde ay ortasında geçiş mümkün olup, ilgili ayın geçiş yapılan tarihe kadar olan dönemi için kağıt defter kalan dönemi için ise e-Defter düzenlenmesi gerekmektedir.

- Devralan kurumun, e-Fatura ve e-Defter uygulamalarına 454 sıra no.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğine göre zorunlu olarak değil ihtiyari olarak geçmesi halinde söz konusu uygulamalara geçiş için farklı tarihler belirlenmesi mümkündür.

E-faturada “İrsaliye yerine geçer” ifadesi kullanılabilir mi?

(16.01.2017 tarih ve 13502 sayılı özelge)

e-Fatura Uygulamasına kayıtlı olan mükelleflerle yapılan mal ve hizmet alım satımları nedeniyle düzenlenen elektronik faturalarda, düzenleme tarihi yanında düzenleme zamanının da saat ve dakika olarak gösterilmesi suretiyle elektronik faturanın alınacak kağıt çıktısı üzerine “İrsaliye yerine geçer.” ifadesinin yazılması ve satıcı veya yetkilisi tarafından imzalanması halinde herhangi bir izne gerek bulunmadan irsaliye olarak kullanılması mümkün bulunmaktadır.

Ancak bu uygulama e-Faturanın malın teslimi anında düzenlenmesi durumunda söz konusu olabilecek olup fatura düzenleme tarihinden sonra malın tesliminin gerçekleştirildiği durumda mezkur uygulamadan yararlanma imkanı bulunmamaktadır. Malın teslimi anında fatura düzenlenmeyen hallerde Vergi Usul Kanunu'nun 230/5. maddesi hükmüne göre sevk irsaliyesi düzenlenip sevk irsaliyesine ait tarih ve numara bilgilerinin oluşturulacak e-Faturada belirtilmesi gerekmektedir.

Düzenlenen e-Arşiv Faturalarının üzerine

"İrsaliye yerine geçer." ifadesinin yazılması durumunda ayrıca sevk irsaliyesi düzenleme zorunluluğu var mıdır?

(14.02.2017 tarih ve 10013 sayılı özelge)

Kooperatifze ait araçlarla müşterilere teslim edilmek üzere malın nakliyesinin başlatılması mal teslimi sayılacağından, malın nakliyesinin başlatılması ile birlikte düzenlenecek e-Arşiv Faturalarının üzerine "İrsaliye yerine geçer." ifadesinin yazılması durumunda; alıcısına verilen e-Arşiv Faturasının kağıt çıktısı "İrsaliyeli Fatura" yerine kullanılabilirdiğinden ayrıca "Sevk İrsaliyesi" belgesinin düzenleme zorunluluğu bulunmamaktadır.

e-Arşiv uygulamasına dahil firma tarafından internet üzerinden satılan ürünlerin kargo aracılığı ile sevkinde fatura ve sevk irsaliyesi uygulaması nasıl olmalıdır?

(03.05.2017 tarih ve 16344 sayılı özelge)

İnternet satışı dolayısıyla vergi mükellefi olmayanlara düzenlenecek e-Arşiv Faturanın elektronik ortamda iletilmesi zorunluluğu bulunmakta olup ayrıca bu faturanın kağıt çıktısının sevk edilen malın yanında bulundurulması gerekmektedir.

Bu durumda, internette yapılan satışlarda, e-Arşiv Faturanın alıcısına elektronik ortamda iletilen belge faturanın aslı olup, internet üzerinden satışı yapılarak alıcısına teslim edilmek üzere kargo firmalarına teslim edilen ürünle beraber verilen e-Arşiv Fatura çıktısı ise sevk irsaliyesi hükmindedir.

Dolayısıyla internet üzerinden yapılan satışlar kapsamında e-Arşiv Faturasının alıcısına elektronik ortamda iletiliyor olması ve satışı gerçekleştirilen ürünlerin yanında kargo firmalarına teslim edilen e-Arşiv Fatura çıktısının sevk irsaliyesi hükmünde olması nedeniyle, kargo firmalarına verilen e-Arşiv Fatura çıktısının bir nüsha olmasında bir sakınca bulunmamaktadır.

E-fatura Kapsamındakilere Mal Tesliminde Belge Düzeni nasıl olmalıdır?

(09.08.2017 tarih ve 112894 sayılı özelge)

Malın sevk irsaliyesi ile alıcılara gönderilmesi halinde teslim edilen mallara ait e-fatura, malın teslimi anında düzenlenebiliyorsa 173 no.lu Vergi Usul Kanunu Tebliğinde açıklandığı üzere kağıt fatura uygulamasında olduğu gibi sevk irsaliyesinin numarası yazılarak e-fatura düzenlenebilecektir.

Ancak düzenlenecek e-fatura malın teslimi anında düzenlenemiyorsa; mezkûr Tebliğ düzenlemesi uyarınca "Muhtelif Müşteriler" ibareli tek bir sevk irsaliyesi düzenlenerek müşterilere sevk edilen malların e-fatura uygulamasına kayıtlı alıcılara teslimi anında her bir alıcı adına yeni bir sevk irsaliyesi düzenlenmesi ve bu irsaliye üzerine "Muhtelif Müşteriler" ibareli düzenlenen sevk irsaliyesinin tarih, seri ve sıra numarasının yazılması suretiyle belge düzeni temin edildikten sonra teslim edilen mallara ilişkin e-faturanın azami yedi gün içinde düzenlenmesi mümkün bulunmaktadır.

E-arşiv faturası kullanıcısının internet üzerinden satışını yaptığı ürünün müşteri tarafından iadesinde belge düzeni nasıl olmalıdır?

(26.12.2017 tarih ve 262553 sayılı özelge)

e-Arşiv izni olan firmanın internet üzerinden vergi mükellefi olmayanlara yapacağı mal ve hizmet satışlarına ilişkin olarak ilgili Tebliğde belirtildiği üzere iade bölümünün yer aldığı e-Arşiv Faturası düzenleyerek kağıt çıktısının ürün ile birlikte alıcısına göndermesi, müşterinin mali iade etmek istemesi durumunda ise elektronik ortamda kendisine iletilen faturanın kâğıt çıktısını iadeye ilişkin bölümü doldurarak mal ile birlikte firmaya geri göndermesi gerekmektedir.

Ancak, müşterinin belgeyi kaybetmesi veya ürünün müşteriye teslim edilememesi durumunda kargo şirketinin tuttuğu kayıtlar ile düzenlediği taşıma irsaliyesinin bir örneği ile birlikte ürünü geri taşıma hizmeti nedeniyle satıcıya kargo şirketine düzenlenen faturanın tevsik edici belge olarak kabul edilmesi mümkün bulunmaktadır.

Diğer taraftan satıcıya yapılan iade işlemine ilişkin muhasebe kayıtlarının Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliğlerinde yapılan açıklamalar doğrultusunda kanuni sürelerinde yapılması gerekmektedir.

Yukarıda özetlenen özelgeler ile diğer çok sayıda özelgenin tam metnine www.gelirler.gov.tr internet adresinin mevzuat bölümünden ulaşabilirsiniz.

Bu bülten hakkında daha detaylı bilgi almak için aşağıdaki kişilerle temasa geçebilirsiniz.

Saygılarımızla,

Recep Biyik

Mevzuat Eğitim ve Araştırma Başkanı

Email: recep.biyik@pwc.com